Smotra Palmatinska La Rassegna Dalmata

Objavitelju Dalmatinskomu

on Vjekoslav kr. i erišić Pava p.

10 - Gale Mate Franić Božo p 0:40 — Babajić lakova 2 — Fralip Stipanov 1 ić Jure p. Lovre Smoljanović Pe-

učiteljica, obitelj ažm. 5 — Franič Matilda, kuharica

Dajak Simun p. 1 — Babajić Mate jev 1 - Babajić Simunov 1

ite p Marka 0:20 Kalajžić Stipan m 1 10va 0:16 e Iva Matina 0:20 Madunić Ana ž. ia 0:20 Bar

é Iva ž. Stipina le Kaja ž. Jurina

0 — Bartulović p. Mate 1 -

ela ž. Matina 0:20

eane Stipanov 1

vić Božo p. Marka

Gale Ivan p. Mate

a 0:40. (~lijedi

Ferrari in Zara

ARA.

(Slijedi).

Strizić Ivan

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3, za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskog a stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe. uz koja nema prilične pretplate, biti ce povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama, — Rukopisi se ne vraćaju — Neplačena se pisma ne primaju

Pisma i novce treba šiljati "Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadar" Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

Prezzo d'associazione per un anno: Pell'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.

Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. —

Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono

Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all' "Ufficio dell' Avvisatore Dalmato in Zara".

Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Telegrami Uredništva. Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Naše pobjedonosno napredovanje u srednjoj Galiciji. Od 2 maja zarobljeno 194.000 Rusa.

BEC, 21. Službeno se objavljuje, 21 maja: Bojevi na frontu u srednjoj Galiciji traju dalje. Ruski odjeljci, koji su se na liniji Sana na niže suzbijeni preko rijeke. Na istok Jaroslave savezne su čete krvavo odbile pojedinačke provale jakih neprijateljskih snaga. Broj zarobljenika raste dalje. Naše čete zauzele su na juriš u žestokim noćnim bojevima rusku poziciju na istok Drohobycza i osvojile su mjesto Neudorf, zarobivši 1800 momaka. Ruska protuofenziva preko Dnjestra u istočnoj Galiciji zaustavila se na liniji Pruta. Neprijateljevi pokušaji da prodre kod Kolomeje izjalovili su se. Svi napadi na onu glavu mosta bili su odbijeni sa najtežim gubicima po neprijatelja. U bojevima u gorovitom kraju kod Kielce, koji mjestimice još traju, dosad je zarobljeno 4000 ljudi. Od 16 o. m. ukupni broj zaro- revinama. bljenika porastao je za još 20.000, tako da od 2 o. m. iznosi svega 194.000.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Uspjesi njemačkih četa.

BERLIN, 21. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 21 maja.

Zapadno bojište. Na sjever Ypres-a francuske kolonijalne čete napale su u noći naš položaj na istok konala. Tamo se boj još bije. Engleski napad na jug Neuve Chapelle skršio se u našoj vatri. Francuski napad u Aillyskoj šumi izjalovio se sa znatnim gubicima po ne-

Istočno bojište.

U kraju oko Szawle biju se samo omanji bojevi. Na Dubiši naša ofenziva na istok Podubisa doprla je do Betigole; pri tome zarobili smo 1500 neprijatelja. I na istok Miloszaicie i Zemigole bili su Rusi suzbijeni preko rijeke. Dalje na jug miruje se. Ostaci ruskih snaga potučenih na jug Njemena još jednako bježe prema Kovnu.

Južno-istočno bojište. Položaj na jugo-istočnom ratištu kod njemačkih koji su tu bili učesnici. je četa nepromijenjen. Na istok Jaroslave jučer se zarobilo neprijatelja, koji ne bijahu oružani puškama neko buzdovanima od hrastovine.

Vrhovna uprava vojske.

PABIRCI

Revolucija u Portugalu — djelo engleskoga novca.

Prema skroz pouzdanoj vijesti, koju je "Neues Wiener Tagblatt" dobio iz Lisabone, tamošnji engleski poslanik u dvjema audijencijama, koje je imao kod direktora generala Castra, zatražio je vrlo oštrim načinom da se portugalska Vlada bez ikakva daljega otezanja stavi na stranu Engleske, da se kani svoje neutralnosti, a da to posvjedoči prije svega tijem da preda svu svoju obalu i sve svoje vode bez ikakva ograničenja na slobodnu upotrebu Englezima, eda ovi uzmognu ondje podignuti uporišta za svoju flotu i za svoje pomorske operacije. Engleski je poslanik zatražio još dopust da Englezi podignu u Funchalu na Madeiri arsenal sa skladištem streljiva, a na Azorskom otočju na radama u Terceiri i Ponta Delgada da sagrade velike pomočne bolnice za engleske ranjenike, očito za one koji bi dolazili iz Dardanela. General Castro je odbio to. Radi toga mu sada engleski spletkari dižu revoluciju u zemlji. U zemlji, kakva je Portugal, koju od toliko godina neprestani prevrati trzaju, nije teško naći očajničke čeljadi, koja bi za jeftin novac služila svakome. Ne smije se pri tome ni zaboraviti, da je engleski uticaj u Portugalu uvijek bio vrlo velik. Nije niposto isključeno, da će Engleska postupati isto tako s Madeirom i Azorskim otočjem, kako je postupila s Lemnom i Tenedom. Lako je razumjeti što diktator Pimento de Castro ne može nipošto biti ljubimac Engleza. Stoga se ovi upinju da ga pomoću revolucije istisnu iz njegova uticajnoga položaja. Megjutijem Castro poznaje vrlo dobro svoje engleske prijatelje, te bi bilo pravo čudo da nije bio na sve spreman. Kao što proizlazi bio bi upravo nevjerojatan, kada ne bi bio potvrgjen 1z raznih portugalskih vijesti, nije Englezima uspjelo da unesu rasulo u portugalsku kopnenu vojsku, kako su ga unijeli u ratnu mornaricu. Ni agitacija ni mito nijesu mogli da uzbune lisabonskoga pučanstva i lisabonske posade.

Njemački kancelar o odnosima izmegju Austrije-Ugarske i Italije. (Prije sastanka talijanskog Parlamenta).

Značajnu, povjesnu sjednicu održao je njemački Parlamenat. U velikome i ozbiljnome vremenu sakupili su se predstavnici njemačkoga naroda; velika je i ozbiljna bila i izjava te skupštine. Skoro će se navršiti deset mjesecî otkada je započelo ovo ogromno hrvanje megju narodima, koje potresa temelje svijeta, ovaj Sieniave još držali na zapadnoj obali rijeke, bili su strašni rat, koji će odlučiti o udesima naroda i država. Predsjednik je njemačkoga Parlamenta zgodnim riječima obilježio položaj: snaga, sloga, saznavanje pravednosti stvari imaju da budu podlogom, na kojoj će se sagraditi uzvišeno djelo oslobogjenja. Austrija-Ugarska i Njemačka mogu bez veličanja kazati, da dosadanji tok ratnih dogogjaja može da ojača njihovu odlučnost i da podigne njihovo pouzdavanje i da one mogu spokojno i bez brige očekivati budućnost. Treba služiti spasu i slavi ljubljene domovine. Samo ovaj cilj vlada danas pojedincima kao i cjelinom u dvjema saveznim ca-

Ima nekoliko vremena da se javnost u velikoj mjeri zanima odnosom izmegju Austrije-Ugarske i Italije. Silni valovi, koji su izbacili evropski rat, iznijeli su na površinu i ovo pitanje; narodi prate sa velikom napetošću njegov razvoj. U utorak je pozvani predstavnik dunavske Monarhije, grof Stjepan Tisza, dao značajnih izjava o tome predmetu. U srijedu je prozborio njemački carevinski Kancelar; on je progovorio u ime cijeloga njemačkoga naroda, kao što dokazuje dugo, burno odobravanje, kojim je Komora popratila njegove riječi. Upravo su svojom lapidarnom kratkoćom, svojom zbljenosti i snagom izjave Bethmanna Hollwega proizvele vrlo velik utjsak i imale su u sebi težinu i silu uvjeravanja, koja savlagjuje, oduševljava, zanosi. Bio je doista uzvišen čas kada je državni Kancelar izrekao ono malo, ali tako značajnih i sadržajem bogatih riječi i kada mu je Kuća sa zanosom iskazala svoje pristajanje. Taj je čas upravo odgovarao našemu vremenu, koje ne poznaje fraza, nego djela; taj će čas ostati doista za uvijek u pameti sviju onijeh

Kancelar Bethmann Hollweg pozvao se u svojim razlaganjima na izjave grofa Tisze, koji je dan prije vrlo jasnim načinom bio utvrdie stajalište i osjećaje Austrije-Ugarske. Nerazrešiva

Znak na pobunu dan je u 4 sata noću sa tri hica. Brodovi, koji su bili usidreni u luci, odmah su otvorili vatru. Na to su kopnene čete pošle gradom i otvorile vatru na buntovnike. Gragjanstvo pohitalo e u vojarne i pozivalo vojnike da se pridruže pobuni. Oko podne bilo je u gradu općenito pucanje. Mnogo je ranjenika doneseno u arsenal. Svagdje su se čuli glasovi: "Dolje s diktatorom! Svi se mornari pridružiše buntovnicima, a brodovi izvjesiše republičke zastave. Predsjednik Arriaga ostavio je Belem, pak se uputio u Lissabonu, praćen republičkom gardom. Znak na pobunu dala je krstarica "Adanaster", pucajući na grad. Na vojarnu u Elcantari navalilo je više stotina ljudi sa povicima: "Neka živi republika"! Republička garda rastjerala je svjetinu. Ratni brod "Vasco de Gama ostavio je Lissabonu sa tajnom vladinom misijom. Posada u Elvasu ostala je vjerna i poslala je čete u Lissabonu. Engleska tvornica pluteva u Porto Alegre zapaljena je. I u Oportu došlo je do pobune, te je više osoba ranjeno.

Nova je Vlada dala otpremiti bivšeg Ministra predsjednika Pimento Castru i bivšeg Ministra Mederru na ratni brod "Vasco de Gama". Prema privatnim vijestima iz Lissabone vrlo je sumnjivo, da li će se bez spoljnoga uplitanja revolucija moći savladati. Gradski zapovjednik Martino Lima obratio se svecenstvu da ono utiče na buntovničke vogje; ovi neka izagju s pozitivnim prijedlozima i neka tako prištede Vladi poniženje tugjega uplitanja. Teškoća se sporazuma u glavnome nalazi u neslozi revolucijskih odbora.

Engleski listovi o engleskom varvarstvu.

"Daily News" pišu u uvodnom članku: Stepen, do koga su se pljačkanje i hajka na tugjince popeli u zadnje doba pod uticajem besramnoga dijela štampe, nepobitnim svjedočanstvima. Još se ne nalazimo u sretnom položaju Johannesburga, gdje se redarstvo podnijelo s velikim tatkom", pjevajući zajedno s buntovnicima rodoljubne pjesme; ali sve to očitijom postaje nemoć redarstva prema pravoj vojni pljačkanja "El Mundo" donosi o dogogjajima u Lisaboni: i kragji. To već baca pravu ljagu na poštenje i dobri

sloga i potpuna saglasnost, što postoje izmegju Austrije-Ugarske i Njemačke, najbolje su se ogledale u razlaganjima njihovih državnika što su na vodstvu. I carevinski je Kancelar naglasio da je dunavska Monarhija spremna bila da dade Italiji zamašitih ustupaka, pa i zemljišnih ustupaka; i on je istakao da je držanje Austrije-Ugarske izviralo iz iskrene težnje da obezbijedi trajno prijateljstvo izmegju dunavske Monarhije i Italije i da ispuni trajne velike životne interese dviju država.

Odazivljući se časnoj želji da unaprijedi i učvrsti sporazumljenje izmegju svojih saveznika, Njemačka u dogovoru sa Austrijom-Ugarskom bijaše izrijekom uzela na se potpuno jamstvo prema talijanskoj Kraljevini da će se lojalno ispuniti ponude koje su se iznijele rimskome Kabinetu. Austrija-Ugarska i Njemačka bijahu nesumnjivim načinom posvjedočile tijem da one sve upotrebljuju što se može dopustiti, eda ojačaju i obezbijede prijateljske veze, koje odgovaraju životnim interesima triju država. Carevinski je Kancelar izrazio svoje uvjerenje da će odluka, koju su stvorile dvije savezne vlasti, kada bi dovela do cilja, naći trajnoga odobrenja u pretežne većine triju naroda. Jednaki je smisao izbijao i iz govora grofa Tisze.

Talijanski narod nalazio se poslije toga sa svojim Parlamentom pred slobodnom odlukom, da li hoće da mirnim putem ostvari u najvećemu zamašaju svoje narodnosne nade ili pak hoće da zaplete zemlju u rat, koji bi jučeranje i današnje saveznike pretvorio sutra u neprijatelje. Aystrija-Ugarska i Njemačka iskazale su svoju namjeru, da do krajnjih granica izigju na susret talijanskoj Kraljevini i da sve ulože, eda podupru saveznički odnos, koji je trima državama donio koristi i dobra. Pri takim pretpostavama Bethmann Hollweg mogao je izjaviti, da ne može sasvijem napustiti nadu (Prazna nado!) da će tezulja mira biti teža od tezulje rata. Carevinski je Kancelar u isti mah istakao, kakva god bila odluka Italije, da će Njemačka u zajednici sa jake snage rade na tome da za njenu neutral-Austrijom-Ugarskom umjeti s neustrašivim i pouzdanim duhom izići na susret i slučajnim novim opasnostima.

Sjetite se oskudnih porodica vojnika, koji su pozvani pod oružje! Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

glas zemlje u inozemstvu. Je li zatočenje jedino sredstvo da se čim prije udari kraj toj sramoti, onda je Vlada više nego opravdana, ako brzo i odlučno izvrši to zatočenje. No pošto se nevini ljudi imaju samo zato zatočiti što je Vlada inače nesposobna da im zajamči bezbjednost, onda iz toga proizlazi, da je Vlada dužna olakšati im sudbinu, koliko god može. Zatočenje je za hiljade osoba financijska propast, a u mnogim sluč-jevima uništenje nade i rada od desetina godina Vlada je u svom poštenju obvezana da ne postupa s ovim ljudima kao s običnim sužnjima, nego da ih porazdijeli po razredima, pobrine se da im se na prikladan način dade zarade i da ne dopusti da im ničega ne ponestane od običnih ugodnosti života. Inače će se u inozemstvu reći da engleska Vlada zanemaruje vrhovna načela pravednosti i pristojnosti prema nemoćnim ljudima, čim je redar stvo nesposobno da s-vlada opasnost koju je proizvela buka besavjesne štampe.

"Daily Telegraph" izvješćuje o programima u istočnim djelovima Londona: "Kuće opljačkane su odozgo pa sve do dolje. Ugrabljena je velika količina džepnih i zidnih satova, kao i prstenja. Žene opasaše se osobitim pregačama, da azmognu odnijeti plijen; dječaci dogjoše toljagama. Sada nije ništa neobična vidjeti žene i djevojke, kako londonskim ulicama nose butine, slador, čaj i drugi plijen. U južnim krajevima Londona takmila su se djeca sa odraslima ko će više ugrabiti, kada su plijenili dućane".

Sa druge strane javljaju: U New Castleu i Gates Headu nastavili su se izgredi protiv Nijemaca. Svi su dućani njemačkih mesara opljačkani i uništeni. Stetu cijene na 2000 funti sterlinga. U Gravesendu su udarile kraj tijem strašnim prizorima čete s nataknutim bajunenma. Radi izgreda protiv mnogih njemačkih pekara počelo je jučer u Londonu nestajati i kruha.

Socijalist Quelch kaže u svome dopisu, upuće-

"Norddeutsche Allg. Zeitung" o ponašanju Italije.

(Poslije sjednice talijanske Zastupničke Kuće)

Berlin, 21. "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" piše:

U trosavezničkome ugovoru bilo je odregjeno da "casus foederis" nastupa u isti mah za sve tri ugovorne vlasti, kada bi jedna ili dvije od ugovornih vlasti, bez neposredna izazivanja sa svoje strane, bile napadnute od dvije izmegju tri velike vlasti i bile upletene u rat. Kada je Austrija-Ugarska nakon atentata u Sarajevu bila prisiljena da ustane protiv Srbije,

tada se Rusija okomila na nju, mobilizovala

cijelu svoju vojenu snagu i tako je raspalila

Izazivanje je bilo dakle na ruskoj strani. Ipak Italija nije držala da je nastao "casus foederis" tvrdeći da je Austrija-Ugarska postupila agresivno protiv Srbije i tijem dala povoda uplićanju Rusije. Iznijela je još da je Austrija-Ugarska povrijedila 7 članak trosavezničkoga ugovora tijem što nije unaprijed obavijestila Italiju o ultimatu, upućenome Srbiji. Pozivanje bi na-taj članak bilo osnovano, da bude Austrija-Ugarska išla za povećanjem svoje moći na Balkanu; ali još prije nego je buknuo rat, bečka Vlada bijaše izjavila u Petrogradu i u Rimu, da Austrija-Ugarska ne teži za proširenjem područja na štetu Srbije. Austrija-Ugarska i Njemačka bile bi stoga u pravu da ne priznadu prigovora Italije protiv njene savezničke dužnosti; one su ipak voljele da uzmu jednostrano tumačenje trosavezničkoga ugovora i da se zadovolje izjavom o dobrohotnoj neutralnosti.

Pored toga je austrijsko-ugarska Vlada bila izjavila, da je načelno spremna imati pri mogucim pomicanjima moći na umu slučajne naknade. U daljemu razvoju prilika, nakon smrti Di San Giuliana, sve je više izbijalo na vidik da u Italiji nost iskamče još osobite koristi od dunavske Monarhije. Italija se počela naoružavati, a tijem su rasli zahtjevi iredentistâ, republikanaca i drugih francuskih prijatelja. U naravnoj težnji da postavi odnose izmegju Austrije-Ugarske i Italije na novu prijateljsku osnovicu, njemačka je Vlada sve pokušala da dovede do sporazuma, pak je 19 marča obećala jamstvo njemačke Vlade da će se utanačenja izvesti odmah poslije rata. Na prvu odregjenu ponudu Austrije-Ugarske krajem marča, koja je već stavljala u izgled odstup talijanskoga jezičnoga područja u južnome Tirolu,

Uništenje "Goliatha".

lz Carigrada se javlja: Torpedača "Muavenet", koja je potopila englesku oklopljenu krstaricu "Goliath", sagragjena je na škeru u Danzigu. Prije je pripadala njemačkoj mornarici pod imenom "S 165". Kasnije ju je kupila Porta. Djelo, koje je "Mnavenetu" obezbijedilo besmrtnu slavu, plod je zajedničkog rada inteligentnih turskih i njemačkih pomorskih časnika, koji se nalaze na "Muavenetu".

To je prvi slučaj u povijesti mornarice, da je torpedača uništila linijsku lagju. Njen je zadatak bio vrlo opasan, jer se pod zaštitom noći imala da probije kroz područje koje je posuto minama. Ona ga je riješila kao i drugi još opasniji: prolazak kroz uski konao, na čijemu su kraju dvije engleske oklopljene krstarice zapovjedniku "Muaveneta" služile ciljem. Osam engleskih torpednih razbijača, sve dva po dva, stražilo je u kanalu na sve strane. Spretnim operiranjem "Muavenet" je zavarao neprijatelja i približio

se na 100 m. odabranoj žrtvi. Bilo je ponoći. Do 11 1/2 sati učestvovao je "Goliath" u bombardovanju Dardanela. Na brodu je sve spavalo. Muavenet" se polako dovukao do ruba broda, pak je zauzeo siguran položaj za boj. Prvi torpedni hitac, koji je pogodio, prosjekao je noćnu tišinu. Na krasnom linijskom brodu nastala je užasna zbrka i strava, a njegovi su reflektori propustili da traže neprijatelja, kao i kod drugog torpednog hica, koji je takogjer pogodio. Treći je hitac proizveo na "Goliathu" eksploziju u municijskoj komori. Golem stup plamena krvavo je osvjetljivao okolicu sve do na kraj zaliva Morto. Iza nekoliko časova vladala je opet mrkla noć. "Golisth" je potonuo.

Druga engleska oklopnjača tako se zbunila, da je zaboravila priteći u pomoć. U toj beskrajnoj zabuni "Muavenet" je mirno isplovio iz kanala. Kada su engleski torpedni razbijači htjeli da pogju u potjeru, on je već bio u sigurnu zakloništu. Engleski su se brodovi morati pred vatrom baterija s Dardanosa povući, ne izvršivši ništa.

nom "Daily Chronicle": "Listovi, koji su se osobito istakli u hajci na Nijemce, čine to navlaš, samo da prave teškoće Vladi. Oni ne rade iz rodoljubnih po-

e l'iscasso asi e dà in

proca della

nento

talijanska Vlada nije pristala, nego je tek 11 aprila obznanila o svojim zahtjevima, kojima se tražilo: potpuna predaja Trentina zajedno sa od davnine njemačkim Bozenom, ispravak granice na Isonzo zajedno sa Goricom, Gradiškom i Tržićem, preobraćenje Trsta sa zalegjem u nezavisnu slobodnu državu, odstup otoka: Vis, Hvar, Korčula, Lastovo, Brači Mljet.

Svi su se ti odstupi imali odmah da izvrše, a pripadnici koji potječu iz tijeh odstupljenih krajeva imali su se odmah da istrgnu iz vojske i ratne mornarice. Uz to je Italija tražila potpuno gospodstvo nad Valonom i otokom Sasenom i da se Austrija-Ugarska ne bude ni malo pačati u Arbaniju. Naprema tome je Italija uzimala na se obavezu da će ostati neutralnom dokle god potraje rat. Italija se za trajanja rata odricala isticanja drugih zahtjeva o naknadama na osnovu 7 članka savezničkoga ugovora i očekivala je od Austrije-Ugarske jednako odricanje u pogledu talijanskoga zauzeća dvanaest egejskih otoka. Premda su ovi zahtjevi u osami, a bez sigurnosti, i to baš u času, kad svjetdaleko nadmašivali mjeru svega onoga što je Italija mogla tražiti, eda zadovolji svoju narodnosnu težnju, ipak austrijsko-ugarska Vlada nije prekinula pregovorà, nego je i dalje kušala da dogje s njom do sporazumljenja.

Njemačka je Vlada nastojala da navede talijansku Vladu da umjeri svoje zahtjeve, čije bi bezuvjetno primanje bilo povrijedilo opravdane interese a i dostojanstvo dunavske Monarhije. Dok su se ti pregovori još vodili, talijanski je poklisar dao neočekivanim načinom 4 maja u Beču austrijsko-ugarskoj Vladi izjavu, da Italija drži da je saveznički ugovor sa Austrijom i Ugarskom prekinut njenim postupkom protiv Srbije u augustu godine 1914. U isto vrijeme izjavio je, da povlači ponude, što ih je njegova Vlada do tada učinila. Posljednji pokušaj, da se zapriječi da dosadanji saveznik prijegje u neprijateljski tabor, učinila je austrijskougarska Vlada sa još znatno proširenim obećanjima, koja je državni Kancelar pročitao dne 18 o. m., u Reichstagu.

Poslije ovog stvarnog razlaganja neće nikakva Zelena Knjiga išta moći da promijeni u tome, da ako se talijanska Vlada lati oružja protiv dosadašnjeg saveznika, ona bi to učinila pogazivši vjeru radi onog povećanja moći, koje je bilo talijanskom narodu ponugjeno dobrovoljno a da se krv ne prolije..

Sjednica talijanske Zastupničke Kuće.

RIM, 20. Sjednica Komore. Dvorana je dupkom puna. Na tribinama vide se diplomati, megju kojima Poklisari Amerike, Engleske, Francuske, Rusije i Japana, senatori i nekadanji zastupnici. Kad se d' Annunzio pojavio u loži, priredila mu se ovacija, u kojoj jedino oficijalni socijalisti nijesu učestvovali. Giolitti nije bio prisutan.

ševljeno pozdravljen. Sa svijeh strana čuje se poklik: "Živio rat!" Središte viče: "Živio kralj!"

Ministar predsjednik prikazuje zakonsku osnovu, kojom se Vladi daje izvanredno opunomoćenje

Zatim Salandra daje izjavu, koju skupština dočekuje pri svakoj stavci sa burnim poklikom: Živjela Italija! Živio rat! Jedino oficijalni socijalisti ostaju mirno na svojim mjestima.

Na kraju Salandrinih izjava Komora priregjuje veličanstvenu manifestaciju za vojsku, kralja i Italiju. RIM, 20. Zastupnička Kuća. Nastavak. *Ministar* predsjednik predlaže da se imenuje odbor, koji bi

pregledao osnove što je on prikazao. Ministar izvanjskih posala Sonnino prikazuje Komori zelenu knjigu.

Zastupnici i galerije priregjuju Sonninu srdačnu manifestaciju simpatije. Mnogi zastupnici čestitaju

RIM, 20. Prosljegjuje se vijećanje. Vladin prijedlog da se zakonska osnova hitno pretrese prima se na tajnome glasanju sa 357 glasova protiv 54 glasa. Odbor se odmah sastao i izabrao je Boselli pro-

čelnikom i izvjestiteljem. Megjutijem je sjednica Komore bila prekinuta.

-Kada se sjednica iznovice nastavila, Boselli je pročita odborov izvještaj.

RIM, 21. Komora. Izvijestitelj odbora Boselli izjavljuje, na sred živa odobravanja, da odbor predlaže da se jednodušno primi zakonska osnova o izvanrednom opunomoćenju Vlade, eda zakonska osnova udari zbilja pečat na vladino dijelo.

povjerenja u Vladu. Turati obrazložava protivno mišljenje oficijalnih

Zakonska je osnova primljena na tajnom gla-

sovanju sa 407 proti 74 glasa. Predsjednik Komore uzimlje riječ i kaže: Pohi-

tajmo da ispunimo svoju dužnost prema domovini, u tvrdoj vjeri da složnost, jakost i hrabrost vojske i mornarice moraju da dovrše jedinstvo domovine. vljeno prihvaćeno. Po tom se Komora odgodila na neizvjesno vrijeme.

U Senatu.

RIM, 20. Sabornica i tremovi prepuni su, Ministra predsjednika Salandru pozdravljaju burnim iskazima. Dovikuje se: Živjela Italija, Živio Kralj, Živjela

Nakon 4 sata poslije podne stao je govoriti Salandra. On ponavlja izjave, koje je dao u Komori i koje se primaju sa živim odobravanjem.

Na Salandrin prijedlog sjednica je odgogjena do sutra u dva sata poslije podne.

RIM, 21. Agencija Štefani: Senat je primio sa 262 protiv 2 glasa na tajnom glasovanju zakonsku osnovu, kojom se Vladi udjeljuju za slučaj rata izvanredna opunomoćenja. Zatim se Senat odgodio na neizvjesno vrijeme.

Izjave Ministra Predsjednika Salandre.

RIM, 20. U izjavama, što je Salandra dao u Zastupničkoj Kući i Senatu, rekao je, da je austrijskougarski ultimat Srbiji povrijedio ugovor, ikoji je vezao Italiju za Monarhiju, i to u formalnom pogledu zato što je propustio prethodno sporazumljenje s Italijom ili prosto obznanjenje, a meritorno zato što je išao za tim da na štetu Italije poremeti sistem zemljišnog posjeda i područja uticaja na Balkanskome poluotoku.

Tim što se uzmahao najužasniji rat u izravnoj | janje). opreci s našim interesima i osjećajima, uništilo se ravnovisje, čije je obezbjegjenje imalo da služi savezu, te se tako učinilo da neodoljivom silom oživi problem nacionalnog upotpunjenja Italije.

Unatoč tome Vlada se trudila da strpljivo nagje izravnanja. Ali ovim pregovorima trebalo je udariti neke granice ne samo u pogledu vremena nego dostojanstva, preko kojih bila bi se povrijedila cjeokupnost interesa kao i čast naše zemlje.

Radi toga i da očuva te najviše ciljeve, talijanska se Vlada našla prinugjenom da dne 4 o. m. obznani austrijsko-ugarsku Vladu da ona povlači sve prijedloge o ugovoru, otkazuje saveznički ugovor i zjavljuje da ona sebi pridržava slobodu akcije

Ali s druge strane nije se Italija mogla da ostavi ska istorija stupa u odlučnu fazu. S obzirom na ove činjenice Vlada moli da joj se prikazanom zakonskom osnovom udijele izvanredna ovlaštenja, kojih

Salandra upravio je na koncu patriotski poziv Parlamentu i zemlji da budu složni.

---Odgovor austrijske-ugarske Vlade na saopćenje Italije.

BEČ, 21. Ministar izvanjskih posala baron Burian predao je danas popodne talijanskom Poklisaru Avarni odgovor austrijsko-ugarske Vlade na saopćenje Italije, da ona smatra ugovor o Trojnom savezu ukinutim. U noti izrečeno je živo iznenagjenje što talijanska Vlada obrazložava svoju odluku činjenicama, koje se odnose na vrijeme od preko devet mjeseci, dok je talijanska Vlada od tog doba više puta izrazila želju, da uzdrži savezničke veze izmegju dviju zemalja i da ih čvršćima učini. Ova je želja uvijek nalazila u Austriji-Ugarskoj povoljna pristajanja i srdačna odaziva. Postupanje Monarhije prema Srbiji bilo je samo obrana protiv prevratnih spletaka Srbije, te nije nikako moglo da takne u interese Italije. Bilo se u Rimu izrijekom izjavilo, da Austrija-Ugarska ne namjerava dirati u teritorijalnu integralnost ili suverenstvo Srbije, ako rat ostane lokalizovan. Čisto lokalni spor izmegju Austrije-Ugarske i Srbije dobio je evropsko značenje tek onda, kad se Rusija umiješala. Talijanska Vlada bijaše tada proglasila neutralnost Italije bez ikakva podsjećivanja na to, da je rat, što ga je Rusija izazvala i odavna pripremala, mogao da ugovoru o Trojnom savezu otme podlogu njegova postojanja.

lz tadasnjih izjava Di San Giuliana kao i iz telegrama talijanskog Kralja dneva 2 augusta 1914 Cesaru Franu Josipu proizlazi, da talijanska Vlada nije u ono doba nazirala u postupanju Austrije-Ugarske ništa, što bi se protivilo odredbama ugovora o savezu. Kabineti bečki i berlinski primili su izjavu o neutralnosti Italije, premda se teško slagala sa riječju i duhom ugovora, kao valjanu. U tadašnjoj razmjeni misli konstatovalo se nepromijenjeno uzdržanje Trojnog saveza. Pa uprav s pozivom na članak VII. ugo-Predsjednik Marcora, kad je ušao, bio je odu- vora o savezu talijanska je Vlada prikazala svoje zahtjeve o naknadama za slučaj teritorijalnih ili dru gih tečevina Austrije-Ugarske na balkanskom poluotoku. Austrijsko-ugarska Vlada izjavila se spremnom da prouči položaj, te je u isto vrijeme naglasila, da bi teško bilo utvrditi naknada, dok se još ne poznaju one koristi, koje bi eventualno nju dopale. Toga je mišljenja bila i talijanska Vlada. Kad je pak talijanska Vlada i sad ponovila svoju želju da se uzdrži i učvrsti savez, te prikazala stanovitih zahtjeva pod imenom naknada, koji su se odnosili na ustupljenje integralnih djelova Monarhije Italiji, austrijsko-ugarska Vlada pristala je čak i na ovu podlogu za pregova-ranja, premda se članak VII nikad nije odnosio na teritorije stranaka koje su sklopile ugovor, već jedino na balkanski poluotok. U odnosnim pregovorima austrijsko-ugarsku Vladu uvijek je vodila iskrena želja da se dogje do sporazuma sa Italijom, a spremna da prinese tako znatnih žrtava, opravdanih samo željom da se uzdrži savez, koji već od toliko godina postoji na zajedničku korist obiju zemalja.

Talijanska Vlada zamjera što su se ustupci, koje je Austrija-Ugarska bila ponudila, imali da ostvare tek na kraju rata, pak se čini da iz toga izvodi da bi ti ustupci izgubili tijem cijelu vrijednost. Austrijsko-ugarska Vlada, ističući materijalnu nemogućnost da odmah preda odstupljena područja, ipak se pokazala spremnom pružiti sva nužna jamstva da već sada obezbijedi tu predaju u malo daleku roku. Cini se da očita dobra volja i pomirljivi duh, koji je austrijsko-ugarska Vlada pokazala u tečaju pregovora, nikojim načinom ne opravdavaju mišljenja talijanske Vlade, da se ona mora odreći svake nade da bi do-Barzilai izjavljuje da Komora ima potpuno sla do sporazumljenja. No tako se sporazumljenje može samo onda postići, ako na obe strane vlada ista iskrena želja za sporazumom.

Nota završuje da austrijsko-ugarska Vlada ne može primiti na znanje izjavu talijanske Vlade; da ova hoće iznovice da dobije potpunu slobodu u radu i da smatra saveznički ugovor sa Austrijom-Ugarskom ništavnim i bezvrednim, pošto se taka izjava talijanske Vlade nalazi skroz u opreci sa svečano utanače mornarice moraju da dovrše jedinstvo domovine. nim obavezama, koje je Italija uzela na se u ugovo-Predsjednik završuje sa "živio" Kralju, koje je oduše- ru od 25 decembra 1912, kojim je ustanovljen rok savezu do 8 jula 1920 i dopušten njegov otkaz samo na godinu dana prije, dok u njemu nije predvidjen nikakav otkaz niti izjava o ništavnosti prije toga roka. Pošto se talijanska Vlada samovoljnim načinom riješila sviju svojih obaveza, austrijsko-ugarska Vlada odbija odgovornost za sve posljedice, koje bi mogle nastati iz toga načina postupanja.

U ugarskoj Velikaškoj Kući. Upit o talijanskim zahtjevima.

BUDIMPEŠTA, 21. U Velikaškoj Kući upitao je grof Aurel Dessewffy, da li Ministar predsjednik smatra zgodnim da se javno mnijenje izvijesti o tome, je li istina da jedan od naših saveznika, koga smo dosad smatrali za saveznika, stavlja takih zahtjeva, koji bi učinili nemogućnim budući položaj Monarhije kao velike vlasti.

Ministar Predsjednik Tisza odgovorio je, da | di ogni ordine di cittadini. Anche la stagione dei cadosad nije stiglo nikakvo saopćenje od talijanske Vlade, otkad je ovoj ponovo bilo povjereno vogjenje posala. Stoga se Ministar predsjednik zasad uzdržava od svake izjave o svome mišljenju. Treba prvo da doznamo na što će se talijanska Vlada odlučiti sasvim spontano i bez ikakva uticaja sa naše strane; to ćemo mirno čekati i prema tome odre liti svoje držanje i povući konsekvencije. (Opće živo prista-

Rodoljubni iskazi u Beču.

BEČ, 22. Sinoć su se ponovili rodoljubni iskazi pred Ratnim Ministarstvom, njemačkim Konzulatom i spomenikom Deutschmeisterâ. Iskaznici su sa ćesarskim slikama, zastavicama i rodoljubnim znakovima pjevali Cesarevku, "Die Wacht am Rhein" i burno su klicali "živio" i "slava" Cesaru, vojsci, Austriji-Ugarskoj, Njemačkoj i Turskoj.

Ogorčenje hrvatske javnosti protiv Italije.

ZAGREB, 22. U svima slojevima hrvatske javnosti iskazuje se duboko ogorčenje zbog nevjernoga držanja i drskih težnja Italije prema Monarhiji. Hrvatska štampa bez razlike stranaka pozdravlja sa plamenim oduševljenjem rat protiv Italije i naglasuje gvozdenu odlučnost Hrvatá i Južnih Slavena u Monarhiji da svojom krvi brane zemljišnu cjelokupnost Austrije-Ugarske.

lskazi protiv austrijsko-ugarskih predstavništava u Italiji.

BEČ, 22. Kao što "Fremdenblatt" javlja, prema izvještajima austrijsko-ugarskih predstavničkih vlasti u Italiji, koji su amo stigli, koji se protežu do 16 maja, te su vlasti bile u zadnje doba izvrgnute cijelome nizu izgreda od strane pučanstva, a tako osobito u Genova, Bari, Catania, Molfetta, Brindisi i Jakinu, gdje se svagdje bacalo kamenjem i bočicama mastila na uredovna pomješća konzulatskih predstavništava, a naročito na grbove. Pri tome su stakla na prozorima uredovnoga pomješća Konzulata u Bari bila skoro sasvijem porazbijena. U Molfetta su iskaznici pomoću ljestvice skinuli sa Podkonzulata grb i stijeg za zastavu i zamijenili su ih talijanskom zastavom. Poslije toga se austrijsko-ugarski grb nosio u trijumfu gradom i najposljje je bio bačen u more. J Brindisi se skupina osoba što pripadaju višima staležima vrlo prostačkim načinom bečila voditelju Podkonzulata, kada je išao putem radi službenoga

"Fremdenblatt" dodaje: "Mi utvrgjujemo ove činjenice, kojima ne treba komentara".

Držanje Rumunjske.

BUKUREŠTA, 19. "Bukarester Tagblatt" piše pod nazivom "Rumunjska i Italija": Vlasti Trojnoga sporazuma laskaju same sebi tijem da će pridruženje Italije u neku ruku imati automatski posljedicom pristajanje uza njih i ostalih neutralnih država, a u prvome redu Rumunjske. Ne može biti veće zablude od te. Uplićanje Italije na korist vlasti Trojnoga sporazuma, kada bi se ono ostvarilo, doista bi proizvelo vrlo jak utisak u Rumunjskoj; ali to ne bi ni iz daleka još značilo da je dovoljno uprijeti u talijansko puce, pak da zazvoni i rumunjsko zvonce, te je temeljna zabluda misliti da se Rumunjska osjeća pozvanom da bude slijepom sljedbenicom. Za Rumunjsku ne može biti niti će biti odsudnim držanje Italije, nego jedino obzir na njene životne interese.

Napadaji srpske štampe na Trojni sporazum radi zahtjeva Italije.

BUKUREŠTA, 18. Srpski socijalno-demokratski list "Radničke Novine", koji je amo stigao iz Niša ustaje na uvodnome mjestu vrlo oštrim načinom protiv vlastî Trojnoga sporazuma, koje su kušale da za svoje sebične ciljeve predobiju Italiju na štetu Srbije i srpskih ideala. Krivica za to što su Srbiju sami njeni prijatelji i saveznici tako sramotno prevarili pada i na Pašićevu Vladu, koja je samo stoga turnula zemlju u ovaj strašni rat, eda zadovolji imperijalistične pohlepe velikih vlasti. Vladin organ "Samouprava" žali doduše na

uvodnome mjestu što dio srpske štampe pri pretresanju zahtjevá Italije napada s većom ili manjom žestinom na svoje saveznike, na Trojni sporazum, no misli da za to držanje pojedinih srpskih listova mo-že da posluži isprikom bojazan za svoju budućnost, koja izvire iz urogjenoga jakoga srpskoga rodoljublja i iz ljubavi k slobodi. Organ srpske Vlade kaže da se mora imati na umu da za sada nema još nikakva uporišta, iz koga bi se moglo sa izvjesnošću zaključiti o stajalištu Trojnoga sporazuma prema zahtjevima Italije.

Doni all'esercito per la stagione estiva

Ricordiamoci dei nostri valorosi combattenti. Concorriamo tutti ad alleviare le loro privazioni.

Proprio in quest' ora i popoli della Monarchia truppe che, dopo d'aver superato gl'innenarrabili strapazzi di un aspro inverno in montagna, hanno così presto e così radicalmente manifestato al mondo

Ciò che prima della guerra paveva incredibile, ciò che nessuno avrebbe ritenuto umanamente possibile, che cioè un grande esercito potesse passare tutto un inverno a cielo aperto, è stato compiuto dalla costanza ed energia delle nostre truppe, dalla granitica fiducia nella propria forza.

Per quanto poteva soccorrere l'umano aiuto, tutto certo si è fatto per rinvigorire la forza di resistenza dei nostri soldati. L' Amministrazione dell'esercito ha provveduto largamente allo splendido approvvigionamento invernale e quando, al subentrare della fredda stagione, l'Ufficio di provvidenza in guerra si rivolse al pubblico pregandolo di offrire mezzi di riparare dal freddo i nostri soldati, tali offerte affluirono copiose da tutte le parti. Vagoni carichi, talora persino interi treni ferroviari portarono i doni al fronte : ogni treno di sanità della Società volontaria di salvataggio, dell' Ordine di Malta ecc. era fornito di doni per i nostri combattenti.

Ora si aff cciano a noi nuovi compiti che altrettanto imperiosamente richiedono la collaborazione fallito con rilevanti perdite del nemico.

lori estivi porta seco una serie di pericoli che vanno

Per questa ragione l'Ufficio di provvidenza si è rivolto ai singoli Comandi d'esercito, pregandoli di comunicargli qual genere di doni sia p ù desiderabile. Tutti concordemente accentuano la importanza di offerte di biancheria estiva leggera, biancheria per ufficiali e soldati. La recente riapertura del servizio di pacchi della posta da campo, fatta per turno, ha certo apportato in questo riguardo un vantaggio pel momento; ma quando si pensi che in molte parti del territorio ove si combatte, come ad esempio nella Polonia russa, le nostre truppe non possono manco col danaro alla mano rinnovare la biancheria, soggetta a forte logoramento, è dovere di ogni singolo di concorrere ad alleviare queste privazioni, nella misura delle sue forze.

I Comandi d'esercito esternano molteplici altri desideri chiedendo: calze, fazzoletti, ripari per la nuca, asciugamani, uose di tela grigia, pettini, saponi, macchine per tagliare i capelli, rasoi, acque minerali, vino bianco e nero, birra in battiglie, cioccolata, cognac, succo di limone e menta piperita, senape, matite, taccuini, carta da lettere, sigari e sigarette.

L'Ufficio di provvidenza in guerra si rivolge quindi al pubblico pregandolo instantemente di inviare offerte del genere suesposto. Spedizioni contenenti simili offerte vengono inoltrate gratuitamente da ogni ufficio postale all' Ufficio di provvidenza fino al peso di 20 chilogrammi, ove tanto la spedizione quanto l'indirizzo accompagnatorio rechi esplicità annotazione "Doni per le nostre truppe"

Inoltre tutte le filiali dell'Ufficio di provvidenza e l'Ufficio di raccolta di offerte in natura della Centrale (Vienna IX, Berggasse 16) accettano di buon grado offerte di ogni specie.

DALMATINSKE VIJESTI

Previšnje odlikovanje.

"Wiener-Zeitung" javlja da je Cesar udijelio višem poštanskom majsteru Dinku Rentiću u Supetru na Braču-zlatni krst za zasluge s krunom, prigodom kad je po svojoj molbi prešao u trajno stanje mira.

Odlikovani kolajnom Crvenog Krsta.

Njegova c. i k. Visost presjajni gospodin Nadvojvođa Franjo Salvator kao zamjeni i pokrovitelja Crvenoga Krsti u Monarhiji udostojio se u krugu radinosti, koji mu je previšnjim činom povjeren od Njegova c. i k. Apostolskoga Veličanstva, udijeliti najvišom odlukom od 30 marča o. g. u smislu § 1 dodatka uz statute: bronzanu počasnu kolajnu Grvenog Krsta kao promicate-

redarstvenom višem komesaru Jaroslavu Bucharu

kotarskom sucu Emila Delfina u Knina, načelniku Stjepanu Franasoviću u Orebiću, pomorskom kapetanu Krstu Petraviću u Škalja-

Imenovanje.

Predsjedništvo Pokrajinskog Financijskog Ravnaleljstva imenovalo je eleva Ivana Barbarića u Sinju c. k. mjeračem II. razr. u XI. razredu čina.

Potpisivanje na austrijski ratni zajam iz

god. 1915 uz 5 1/2 %. Pr. gosp. Namjesnik grof Attems kr. 20.000 Geofica Anna Attems kr. 31.400 - Nj. Pr. Vice d.r Pulišić, zadarski nadbiskup kr. 5000 - Mons. Angelo Piasevoli za zakladu "Zmajević" kr. 2000 Prof. Virgil Perić, zastupnik na Cesarevinskome Vije-

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA. L' avanzata vittoriosa nella Galizia centrale. Dal 2 maggio fatti 194.000 prigionieri russi.

VIENNA, 21. Si comunica ufficialmente, in data 21 corr.:

I combattimenti sul fronte della Galizia media continuano. I reparti russi che sulla linea del San, a valle di Sieniawa, si mantenevano ancora sulla riva occidentale del fiume, furono ricacciati oltre il fiume. Ad est di Jaroslau le truppe alleate respinsero sanguinosamente punté isolate di numerose forze nemiche. Il numero dei prigionieri va crescendo. In violenti combattimenti notturni le nostre truppe presero d'as-salto la posizione russa ad est di Drohobycz ed guardano con orgoglio ed esultanza e col sentimento espugnarono la località di Neudorf. In questo incondella più profonda riconoscenza le gesta delle nostre tro vennero fatti 1800 prigionieri. La controffensiva russa oltre il Dniester, nella Galizia orientale, si arrestò alla linea del Pruth. Tentativi nemici di sfondamento presso Kolomea fallirono. Tutti gli attacchi intero la forza inflessibile, indomabile dell'esercito contro questa testata di ponte furono ribattuti con le più gravi perdite del nemico. Durante i combattimenti nel paese montuoso di Kielce, che qua e là durano ancora, furono fino ad ora fatti 4000 prigionieri. Dal 16 maggio la somma complessiva dei prigionieri è aumentata di altri 20.000; essa importa dal 2 maggio in poi 194.000 uomini.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 21. Il Wolff Bureau comunica: Grande quartiere generale, 21 maggio. Teatro occidentale della guerra.

A nord di Ypres truppe coloniali francesi attaccarono di notte la nostra posizione ad est del Canale. Il combattimento ivi è ancora in corso. L'attacco degli Inglesi a sud di Neuve Chapelle crollò sotto il nostro fuoco. L'attacco francese nel bosco di Ailly è

minori ad est altri 1 Zemig a sud russe, fuga i presso Jarosla

L' ai Allg _eitung

erano

il "casu delle c taccata Unghe proced il brace tenò c quindi italiano compo tenne i valere non av alla Se della Ti fondato un acc aveva p chiarato non ag della Se

rirono pretazio della di ciò disp amplian razione ulteriore Giulian forze si narchia prezzo e con c repubbli naturale basi le Governo durre ac

promise

dempim

fatta all

ro state

ni dell'

lanti ita ma rese aprile. E tino, con tifica de disca e suo retr del grup zola, La dovevan di paese della m L' Italia e Sasem Ungheria meva l'

L' 1 far valer colo VII. deva dal vamente Sebbene sura di delle sue ruppe tu teriormer diede og derare le zione avi ed anche

durata d

Ment basciator il giorno 4 razione, d' alleanz dal proce del 1914, tutte le p Per ii

mico, il maggio u ampie, d al Reichs Dop Libro Ve

che, se il suo allea data, p popolo d senza spa

RO vojnicima i ostalo

moćnog

a stagione dei capericoli che vanno

i provvidenza si è to, pregandoli di ia p ù desiderabile. la importanza di a, biancheria per tura del servizio ta per turno, ha un vantaggio pel in molte parti del ad esempio nella p ssono manco biancheria, sogdi ogni singolo rivazioni, nella mi-

o molteplici altri tti, ripari per la gia, pettini, saponi, oi, acque minerali. ie, cioccolata, corita, senape, ma-

e sigarette. za in guerra gandolo instantesuesposto. Spedino inoltrate grall'Ufficio di provnmi, ove tanto la pagnatorio rechi nostre truppe" io di provvidenza naturi della Cenecettano di buon

IJESTI

runom, prigodom rajno stanje mira. nog Krsta. i gospodin Nadeni: pokrovitelja

e Cesar udijelio

Rendiću u Supetru

ojio se u krugu om povjeren od čanstva, udijeliti g. u smislu § 1 počasnu kopromicatearoslavu Bucharu

u Kninu, u Orebiću,

traviću u Skalja-

ancijskog Ravnaarbarića u Sinju u čina.

itni zajam iz

tiems kr 20,000 · Nj. Pr. Vice 00 — Mons. Anić" kr. 2000 revinskome Vije-

dazione.

a nella

4.000 pri-

almente, in data

Galizia media inea del San, a cora sulla riva i oltre il fiume. respinsero sanose forze nemiendo. In violenti pe presero d'as-Drohobycz ed n questo inconcontroffensiva a orientale, si nemici di sfonutti gli attacchi ribattuti con le

te i combattiche qua e là tti 4000 prigiolessiva dei priessa importa ggiore generale

esciallo.

eserciti

omunica: aggio.

francesi attacest del Cacorso. L'attacco crollò sotto il osco di Ailly è

Teatro orientale della guerra

Nella regione di Szawle si svolsero soltanto minori combattimenti. Sulla Dubissa il nostro attacco ad est di Podubis giunse fino a Betygola, e ci recò altri 1500 prigionieri. Anche ad est di Miloszajcie e Zemigola i Russi furono ricacciati oltre il fiume. Più a sud il combattimento ha posa. I resti delle forze russe, battute a sud del Njemen, continuarono la loro fuga in direzione di Kowno.

Teatro sud-orientale della guerra.

La situazione sul teatro sud-orientale della guerra presso le truppe germaniche è inalterata. Ad est di Jaroslau ieri furono fatti alcuni prigionieri, che non erano armati di fucili ma con mazze di quercia. La suprema direzione dell' esercito.

L'articolo della "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" sul contegno dell' Italia.

BERLINO, 21. La "Norddeutsche Allgemeine

Il trattato della Triplice Alleanza stabiliva che il "casus foederis" debba subentrare contemporaneamente per le tre potenze alleate nel caso che una o due delle contraenti, senza provocazione diretta per parte propria, venga da due delle tre Grandi Potenze attaccata e coinvolta in una guerra. Allorchè l' Austria-Ungheria, dopo l'attentato di Sarajevo fu costretta a procedere contro la Serbia, la Russia, per arrestarle braccio, mobilizzò tutta la sua forza militare e scatenò così la guerra mondiale. La provocazione era quindi dalla parte della Russia. Tuttavia il Governo italiano, affermando che l'Austria-Ungheria si era comportata aggressivamente contro la Serbia e con ciò aveva determinato l'intervento della Russia, ritenne non esservi il "casus foederis". Essa fece anche valere l'argomento che il Governo austro-ungarico, non avendo prima informato l'Italia dell', ultimatum" alla Serbia, aveva violato l'articolo VII. del trattato della Triplice. Il richiamo a questo articolo sarebbe fondato qualora l' Austria-Ungheria avesse aspirato ad un accrescimento di potenza nei Balcani. Vienna aveva però, già prima dello scoppio della guerra, dichiarato a Pietroburgo ed a Roma che l'Austria-Ungheria non agognava ad alcuna conquista territoriale a spese della Serbia. L'Austria-Ungheria e la Germania sarebbero state quindi autorizzate a non riconoscere le eccezioni dell' Italia contro il suo obbligo di alleata. Esse preferirono tuttavia di accettare questa unilaterale inter-pretazione del trattato della Triplice, ed accontentarsi

della dichiarazione di una benevola neutralità. Il Governo austro-ungarico si dichiarò oltre a ciò disposto, in principio, nel caso di un possibile ampliamento di sua potenza, di prendere in considerazione anche eventuali compensazioni. Nel corso ulteriore degli avvenimenti, dopo la morte di San Giuliano, apparve sempre più che in Italia poderose forze si erano messe all'opera per strappare alla Monarchia danubiana altri particolari vantaggi come prezzo della neutralità. L'Italia cominciò ad armarsi, e con ciò crebbero le pretese degli irredentisti, dei repubblicani, e degli altri elementi francofili. Nella naturale tendenza di collocare sopra nuove amichevoli basi le relazioni fra l'Austria-Ungheria e l'Italia, il Governo germanico nulla lasciò di intentato per condurre ad un combinamento. Il giorno 19 marzo, esso promise la garanzia del Governo germanico per l'adempimento dei patti immediatamente dopo la guerra. Alla prima concreta profferta dell' Austria-Ungheria, fatta alla fine di marzo, e che già metteva in vista cessione del Tirolo meridionale abitato da parlanti italiano, il Governo d'Italia non accondiscese, ma rese note le proprie pretese appena il giorno 11 aprile. Esse suonano: Assoluto abbandono del Trentino, compresovi Bolzano, prettamente tedesco, una rettifica dei confini sull' Isonzo, comprese Gorizia, Gradisca e Monfalcone; trasformazione di Trieste e del suo retroterra in una città libera indipendente; cessione del gruppo insulare comprendente Lissa, Lesina, Curzola, Lagosta, Brazza e Meleda. Queste cessioni dovevano compiersi immediatamente; i nativi dei tratti di paese ceduti, appartenenti al nesso dell' esercito e della marina ne dovevano tosto essere esclusi. L' Italia pretendeva ancora pieno dominio su Vallona e Sasemo, e completo disinteressamento dell'Austria-Ungheria in Albania. In correspettivo l'Italia si assumeva l'impegno di rimanere neutrale per tutta la durata della guerra.

L'Italia rinunciava per la durata della guerra a far valere altre pretese di compensi in base all' articolo VII. del trattato della Triplice alleanza, ed attendeva dall' Austria-Ungheria una pari rinuncia relativamente all'occupazione italiana del Dodecaneso. Sebbene queste pretese sorpassassero di molto la mi-sura di ciò che l'Italia poteva esigere a soddisfazione delle sue aspirazioni nazionali, l' Austria-Ungheria non ruppe tuttavia le trattative, ma tentò di devenire ulteriormente ad un' intesa. Il Governo germanico si diede ogni cura di indurre il Governo italiano a moderare le proprie pretese, la cui incondizionata accettazione avrebbe gravemente leso i giustificati interessi

ed anche la dignità della Monarchia danubiana. Mentre queste trattative erano ancora in corso, l'Ambasciatore d'Italia a Vienna presentò inaspettatamente, il giorno 4 maggio, al Governo austro-ungarico la dichiarazione, che l'Italia considerava rotto il suo trattato d'alleanza con l'Austria-Ungheria, come pregiudicato dal procedere di questa verso la Serbia nell'agosto del 1914, e dichiarava contemporaneamente di ritirare tutte le proposizioni fino allora fatte dal suo Governo.

Per impedire il passaggio dell' alleato al campo nemico, il Governo austro-ungarico fece il giorno 10 maggio un ultimo tentativo, con promesse ancora più ampie, di cui il cancelliere dell'Impero diede lettura

al Reichstag il giorno 18 maggio. Dopo questa oggettiva esposizione, non c'è Libro Verde che possa mutare qualche cosa al fatto che, se il Governo italiano ricorre all'armi contro il suo alleato di fin ora, lo farà, rompendo la fede data, per un accrescimento di potenza che al popolo d' Italia era stato esibito volonterosamente e senza spargimento di sangue.

RODOLJUBI! Pomozite ranje-nim i bolesnim

Voinicima! Prinose u novcu, rublje, jestivo, duhan ostalo šaljite: Upravi Pokrajinskog pripomoćnog društva Crvenoga Krsta u Zadru.

La risposta del Governo austro- vare e vede da quale parte si combatte per la ci- njen i u službenome popisu gubitaka. Prema drugim ungarico al Governo italiano.

VIENNA, 22. Il Ministro degli Esteri barone Burian consegnò nel pomeriggio di ieri all'Ambasciatore d'Italia duca d'Avarna la nota di risposta del Governo austro-ungarico alla partecipazione fatta dall'Italia di considerare il trattato della triplice alleanza come rescisso. La nota esprime la penosa sorpresa recata da questa partecipazione, perchè il Governo italiano motiva la propria decisione con fatti che risalgono a più di nove mesi addietro; ed il Governo italiano da quell' epoca manifestò ripetutamente il desiderio di mantenere i vincoli dell'alleanza fra i due paesi e di volerli ancora rinvigorire; desiderio che in Austria-Ungheria trovò sempre favorevole accoglienza ed un' eco cordiale.

Il procedere della Monarchia contro la Serbia era solamente una misura di tutela contro i maneggi sovversivi della Serbia, nè poteva per alcun modo ledere gli interessi dell' Italia. A Roma venne espressamente dichiarato che l'Austria-Ungheria non intendeva violare l'integrità territoriale nè la sovranità della Serbia, ove la guerra rimanesse localizzata. Appena in seguito all' intervento della Russia il conflitto, puramente locale, austro-serbo, - contro il desiderio nostro - assunse un carattere europeo. Il Governo italiano dichiarò allora la neutralità dell'Italia, senza alludere nemmeno remotamente alla circostanza che la guerra, provocata dalla Russia e di lunga mano preparata, potesse essere atta a sottrarre al trattato della triplice alleanza la sua base vitale.

Dalle dichiarazioni, fatte a suo tempo da San Giuliano, nonchè dal telegramma del 2 agosto 1914 diretto dal re d'Italia a Francesco Giuseppe, risulta che allora il Governo italiano nel procedere dell'Austria-Ungheria nulla scorgeva che contrastasse con le disposizioni del trattato d' alleanza. I gabinetti di Vienna e Berlino passarono per valido il conchiuso di neutralità dell' Italia, sebbene non fosse conciliabile nè con la parola nè con lo spirito del trattato. Lo scambio di vedute allora corso constatò l'inalterato mantenimento della Triplice. Appunto con richiamo all' articolo VII. del trattato d' alleanza, il Governo italiano avanzò pretese di indennizzi pel caso di vantaggi territoriali o d'altra natura conseguiti dall' Austria-Ungheria nella penisola balcanica.

Il Governo austro-ungarico si dichiarò pronto ad esaminare la situazione; accennò contemporaneamente alla circostanza che sarebbe difficile fissare dei compensi prima che fossero noti gli eventuali vantaggi che le potrebbero toccare; il quale modo di vedere fu dal Governo d'Italia condiviso. Quando i Governo italiano, esprimendo ancora una volta i desiderio di mantenere e rafforzare i vincoli dell'alleanza, avanzò alcune pretese sotto il titolo di indennizzi, pretese che concernevano la cessione all'Italia di parti integranti della Monarchia, l' Austria-Ungheria accolse anche questa base di trattative, sebbene articolo VII del trattato mai si riferisse a territori delle parti contraenti, ma esclusivamente alla penisola balcanica. Nelle relative negoziazioni il Governo austro-ungarico, sempre guidato dal sincero desiderio di giungere ad un accordo con l'Italia, si mostrò pronto ad assoggettarsi a così notevoli sacrifici, giustificati soltanto dal desiderio di mantenere un'alleanza esistente da tanti anni con vantaggio comune di tutti e due i paesi. Il Governo italiano rimarca che le concessioni offerte dall' Austria-Ungheria, avrebbero dovuto essere realizzate appena alla fine della guerra, e sembra volerne dedurre che queste concessioni perderebbero in seguito a ciò ogni valore. L'Austria-Ungheria, rilevando l'impossibilità materiale dell'immediata consegna dei territori ceduti, si mostrò tuttavia pronta ad offrire tutte le necessarie garanzie per assicurare già allora questa consegna in un tempo poco lontano. L'evidente buona volontà e lo spirito conciliante, dimostrato dal Governo austroungarico nel corso di queste trattative, sembrano non giustificare in alcun modo l'opinione del Governo italiano, doversi rinunciare ad ogni speranza di raggiungere un accordo. Un tale accordo può tuttavia raggiungersi soltanto ove regni da ambe le parti lo stesso sincero desiderio di venire ad un'intesa

La nota termina così: Il Governo austro-ungarico non può prendere a notizia la dichiarazione del Governo italiano di volere riacquistare piena libertà di azione e di considerare il trattato di alleanza con l' Austria-Ungheria nullo e inefficace.

Poichè una tale dichiarazione del Governo italiano sta in decisa contraddizione cogli impegni solenni che l'Italia si assunse col trattato del 25 decembre 1912, il quale fissa la durata dell'alleanza fino all' 8 luglio 1920, ed ammette la sua denuncia appena un anno prima, nè prevede alcuna denuncia nè dichiarazione di nullità prima di questo termine; poichè il Governo italiano si è liberato in modo arbitrario di tutti i suoi obblighi, il Governo austroungarico respinge ogni responsabilità per tutte le conseguenze che potessero derivare da un simile modo

Senato italiano.

ROMA, 22. Senato. La sala e le gallerie sono affollatissime. Salandra presenta il disegno di legge, già accolto dalla Camera, con cui vengono conferiti al Governo pieni poteri straordinari pel caso di guerra. Prega che venga riconosciuta l'urgenza del progetto. L'urgenza viene votata all'unanimità in mezzo a vivi applausi. La seduta è interrotta. La commissione si aduna tosto per discutere il disegno di

Riaperta la seduta, il relatore principe Colonna sindaco di Roma, dichiara, essere egli stato eletto relatore perchè nel Senato si oda l'eco della voce di Roma, risvegliatrice di grandezza e di gloria, incitatrice di santi eroismi e delle più grandi audacie. (fra-gorosissimi applausi). Il re, il parlamento ed il popolo affidano oggi, da Roma immortale, all'esercito ed alla flotta, in una giusta guerra, il destino della Patria. (fragorosissimi applausi). La Commissione propone unanimemente che il disegno di legge venga accolto, ed invia un ossequioso saluto all'augusto sovrano, nella ferma fiducia che il vessillo italiano sventolerà vittorioso sulle nostre alpi e sul mare. (fragorosissimi applausi). Grida di evviva al re, a Savoja, all' Italia. Quindi il disegno di legge viene accolto, con 262, contro 2 voti. La proclamazione del risultato viene accolta con vivi applausi.

Il presidente Manfredi prende la parola e dice: - L' Italia conosce la vergogna che deve la-

viltà e pel diritto. Il presidente termina con un'evviva all'Italia e al re, accolto ad una voce entusiasticamente dagli astanti.

Quindi il Senato si aggiorna a tempo indeter-

Alla Camera dei Magnati. Un' interrogazione sulle pretese dell' Italia.

BUDAPEST, 21. Camera dei Magnati. Il conte Amelio Dessewffy interrogò il Presidente dei Ministri se ritenga desiderabile d'informare l'opinione pubblica se sia vero che uno dei nostri alleati, che fino ad ora abbiamo tenuto per nostro alleato, sia venuto fuori con tali pretese, che renderebbero impossibile la futura posizione della Monarchia quale grande, potenza.

Il Presidente dei Ministri conte Tisza rispose che fino ad ora, da parte del Governo italiano, da quando venne ad esso di nuovo affidato il potere, non fu atta alcuna partecipazione. Per ciò il Presidente dei Ministri vuole per ora astenersi dal manifestare qualsiasi opinione. Noi dobbiamo prima sapere a quale partito si appiglierà il Governo italiano di sua piena spontanea volontà e senza influenze di sorta da parte nostra, fino allora dobbiamo attendere tranquillamente, e poi corrispondentemente stabilire l'ateggiamento da prendersi e trarre le conseguenze. (Vive generali approvazioni).

L' entusiasmo in Croazia per la guerra contro l'Italia.

ZAGABRIA, 22. L'opinione pubblica di ogni classe di persone in Croazia dà espressione all' indignazione più profonda pel contegno sleale del-Italia e per le sue sfrontate aspirazioni a estendere il suo dominio su tanti paesi della nostra Monarchia. La stampa croata, senza differenza di partito, saluta con fiammeo entusiasmo l'idea della guerra centro l'Italia, accentua la ferrea risolutezza dei Croati e degli altri Slavi Meridionali della Monarchia di difendere col loro sangue l'integrità dell' Austria-Ungheria.

Dimostrazioni contro i consolati austro-ungarici in Italia.

le relazioni qui pervenute ed inviate fino al giorno 16 maggio dalle rappresentanze a. u. in Italia, queste -autorità furono vittime di una serie di eccessi da parte della popolazione, particolarmente a Genova, Bari, Catania, Molfetta, Brindisi, Ancona, ove contro i locali d'ufficio e gli stemmi furono lanciati sassi e boccette d'inchiostro. Le finestre dei locali d'ufficio del consolato di Bari furono quasi tutte mandate in frantumi. A Molfetta i dimostranti strapparono lo stemma e l'asta della bandiera austro-ungarica dalla sede del consolato e vi issarono la bandiera italiana; quindi lo stemma austro-ungarico fu portato in trionfo | pa stoga dolazi u trgovinu samo zajamčena prava per la città ed alla fine gittato in mare. A Brindisi il gerente di quel vice-consolato, mentre andava in giro per affari d'ufficio fu schernito con grida e canti da persone appartenenti alla migliore società nel modo più villano.

Il "Fremden-Blatt" soggiunge: Noi semplicemente constatiamo questi fatti che non hanno bisogno

Un incidente toccato all'ambasciatore d'Italia a Berlino.

BERLINO, 22. Il Wolffbureau comunica: Ieri sera, quando l'ambasciatore d'Italia usciva dall'Ambasciata, usci di mezzo alla folla di curiosi, raccolta davanti all' Ambasciata, un giovanotto che si mise a correre dietro l'automobile dell'Ambasciatore, e gli fece saltar via il cappello dalla testa, senza però colpire l'ambasciatore nè ferirlo. Un signore del pubblico pigliò tosto il giovanotto, e gli somministrò la meritata lezione, prima ancora che fosse consegnato alla polizia. Appena il Cancelliere dell'Impero apprese l'incidente, fece tosto esprimere all'Ambasciatore il suo vivo rammarico, mentre il segretario di Stato agli Esteri fece per iscritto all'Ambasciatore le sue

La Svizzera assume la tutela degli interessi italiani in Germania.

BERNA, 22. L'Italia pregò la Svizzera di assumersi la rappresentanza dei suoi interessi in Germania. Il Consiglio federale vi aderi.

JAVNA ZAHVALA

Svoj štovanoj gospodi, rodbini, prijateljima i znancima, koji nam prigodom teškog gubitka našeg milog i nezaboravnog supruga i oca

Antuna Grasso

iskazaše na koji mu drago način svoje saučešće bilo utješljivom riječju, bilo učestvovanjem u sprovodu, bilo odašiljanjem duplira i doprinosima u dobrotvorne syrh , u ime svoje i u ime cijele obitelji ovim putem

izrazujemo našu najtopliju zahvalnost i vječitu harnost. Osobita hvala prečasnom natpopu don Hinku Brnetiću, koji nam je milog pokojnika utjehom kršćanske nam vjere krijepio i tješio baš na zadnjem času

Hvala naša neka je veleuč, d.ru Zlatareviću opć liječniku, koji je svojim zauzimanjem sve sile bio uložio, da nam milog pokojnika otme iz čeljusti smrti. Još jednom neka je svima od Boga plata, a od

Pag, 18 maja 1915. Fumica ud.va Grasso rogj. Karavanić, supruga Ante, Bartul i Petur Grasso, sinovi

zu sebe, obitelj i cijelu rodbinu.

PRIOPCENO.

nas vječita harnost i najtoplija hvala.

lma oko 6 mjesecî da nemam nikakve vijesti o svome sinu

Karlu Augustu Weiss-u,

jednogodišnjemu dobrovoljačkome kapuralu u c. k, domobranstvenome pješadijskome regimentu br. 37. 1 poljskoj kumpanjiji. On bi bio ranjen u noći izmesaopćenjima bio bi poginuo pred neprijateljem, i to u tri različita dana, i bio bi zakopan u tri različita mjesta. Molim da mi se dadu istini e vijesti.

Augus Il'riss, proizvodnja staklarije u Radl, kotar Gablonz u sjevernoj Češkoj Troškove ću rado namiriti.

Società carbonifera A. I. di Monte Promina.

Gli azionisti sono convocati in assemblea generale ordinaria presso la sede della Società in Trieste, Via S. Antonio No. 5 per il giorno 26 giugno 1915, ore 11 ant. col seguente

Ordine del giorno:

1. Relazione del Consiglio e dei Revisori. 2. Presentazione del bilancio al 31 dicembr. 1914

e proposte sull'impiego dell' utile netto. 3. Nomina di quattro consiglieri d'ammini-

4. Nomina di due revisori ed un sostituto e determinazione della relativa retribuzione. 5. Eventuali proposte.

No. 25 azioni dinno diritto ad un voto (§ 10). Il deposito delle azioni unitamente ai tagliandi non scaduti dovrà farsi almeno 6 giorni prima di quello stabilito per l'assemblea generale e potrà

a Trieste, presso la sede della Società,

a Berlino, presso la Actiengesellschaft für Mon-

a Genova, Milano, Firenze, Torino, presso il Credito Italiano.

> P. KASANDRIĆ odgovorni urednik Tiskarnica Josipa Ferrari.

D.r A. Bretschneider, c. k. viši inspektor F. VIENNA, 22. Il "Fremden-Blatt" scrive: Secondo Gvozdenović, c. k. viši nadzornik Slaus i dvorski savjetnik prof. K. Portele na temelju sjajnih uspjeha postignutih Perocidom od c. k. postaje za obranu bilja u Beču, c. k. poljodjelske pokušajne postaje u Gorici, c. k. poljodjelske škole i kušaone u Spljetu, poljodjelske škole i pokušajne postaje u S. Michelu n A. i t. d. preporučuju Perocid kao potpuno odgovarajuće naknadno sredstvo za modru galicu.

> Proizvodnja Perocida stoji pod kontrolom c. k. bakteriološke postaje za obranu bilja u Beču,

> Perocid se prodaje u vrećama od 100 kg., nečiste težine za čisto, a naručuje kod tvrtke BRALA KLEIN — ZADAR.

TISKARVICA

G. FERRARI

(naslj. Petra Jankovića) Calse Larga ZADAR Telefonbr 87

Tiskarnica je snabdjevena najnovijim materijalom kao i najmodernijim strojevima. Prima i izragjuje što prije i najvećom pažnjom kojumudrago tiskarnu radnju, pismenimalatinskim, njemačkim, ćirilicom, i.g čkim, Izvršuje kromotipografične radnje, radnje su tri boje i t. d. osmrtnice, posjetnice, omote, račune, fakture, trgovinske police i t. d;

sve uz najniže cijene da se nema horatikonkurencije

CRVENI KRST - CROCE ROSSA

Prilozi za Crveni Erst.

(Slijedi Blato). Gale Ante p Marka kr. 1 -Gale Jozo p. Mate 1 — Madunić Jure p. Marka 1 — Zečić Martin p. Simuna 1 - Madunić Ilija p. Ante 1 Zečić Božo p. Nikole 1 — Zečić Bariša p. Stipana 1 - Perišić Slavko Matin 1 - Lovrinović Simun p. Ivana 0:80 - Francé Ivan p. Joze 1 - Francé Ante p. Jerka 2 - Babajić Joso p. Luke 1 - Franić Male p. Petra 2 - Gale Marko p. Mije 1 - Franić Marko p. Marka 1 — Gale Ivan p. Mije 1 — Babajić Ivan p. Luke 0.60 — Babajić Ana ž. Jakoljeva 1 — Babajić Mara ž. Pavlova 0:60 - Babajić Špiro Josin 0:20 — Babajić Luka Josin 0:20 — Babajić Ana Josina 0:20 — Babajić Mila Josina 0:20 — Babajić Iva Josina 0:20 — Dajak Mijo p. Stipana 0:20 — Bahajić Jakov p. Jure 0:20 — Gale Matija ž. Ivanova 0:40 — Madunić Matija ž. Stipanova 0:40 - Paut Tada ž. Franina 0:40 - Lovrinović Ana ud. p. Ivana 1 Lovrinović Mijo Simunov 0:20 - Lovrinović Ana ud. p. Mate 0:40 - Franić Mila p. Ante 0:20 -- Franić Ana ud. p. Mate 0:40 — Franić Mate p. Marka 0:30 — Franić Mijo p. Ante 0:58 — Franić Kata ž. Matina 0:20 — Franić Bože p. Marka 0:40 — Franić Stipe Antin 0:30 — Franić Andrija Božin 0:10 — Kraljević Jakov p. Mate 1 - Kraljević Martin p. Ante 0:40 -Kraljević Spiro p. Dujma 0:80 — Sladojević Ivan p Nikole 0:50 - Sladojević Božo p. Ante 1 - Perišić Jerko p. Ante 0:40 — Perišić Ivan p. Mate 0:60 — Perišić Jozo p. Ivana 0:90 — Perišić Bariša p. Petra 1 — Sladojević Grgo p. Jose 1 — Kegalj Mate p. Jose 0:10 — Zečić Jure Markov 0:40 — Zečić Šimun p. Ante 1 — Gale Božica ž. Matina 0:40 — Madunić gju 9 i 10 septembra 1914, a bio je javljen kao ra- Andrija Markov 0:40 — Madunić Vice Ivanov 0:30 —

Madunić Ana ž. Antina 0:30 — Madunić Matija ž. Ju- | zić Božica p. Ante 0:40 — Strizić Mila ž. Jurina 0:20 | — Bakula Ante 1 — Meringalli Tommaso 1 — Ča- | rina 0:30 — Madunić Jela ž. Markova 1:40 — Madunić Mara ž. Josina 0:40 — Kalajžić Matija ž. Ankole 0:40 — Lončar Jure p. Mate 0:50 - Bartulović tina 0:30 — Kalajžić Mara Antina 0:60 — Kalajžić Ante p. Mate 0:20 — Šarić Marko p. Stipe 1 — Ša-Kata p. Ivana 0:30 - Gale Stipan Jurin 0:20 - Gale | rić Ana ž. Stipanova 1:20 | Bartulović Ana Petrova Ante Jurin 0:50 — Gale Jure p. Mate 0:50 — Madu- 0:20 — Bartulović Mate p. Marka 0:50 — Lasić Manda nić Jaka ž. Ilijina 0:40 — Kekez Mijo p. Mate 0:40 — Ž. Lukina 0:20 — Bartulović Petar p. Andrije 1 — Franić — Pole Jakov p. Ivana 1 — Smoljanović Iva Matina — Jerko p. Mije 0:20 — Bartulović Frane p. Bože 0:60 0:60 - Tokić Kata ud. p. Mate 1 - Tokić Ana p. šić Ruža ž. Jakovljeva 0:50 - Smoljanović Mate p. ljanović Luka p. Ante 0:40 - Smoljanović Petar p. Ante 1:20 - Smoljanović Mate Ivanov 0:40 - Smoljanović Karlo p Marka 1 — Duvnjak Mijo p. Ivana 0:10 — Duvnjak Martin p. Ante 0:20 — Duvnjak Iva p. Ante 0:20 - Bartulović Ante p. Nikole 1 - Bar- mento di Dugirat (Almissa), in occasione del getulović Mate p. Ante 0:20 - Bartulović Ivan p. Mate | netliaco di S. M. l'Imperatore, cor. 318:56 e precisa-0:20 — Bartulović Stipe p. Lovre (:40 — Bartulović Ivan p. Šimuna 1 — Smoljanović Petar p. Ivana 0:40 | tonio ing. Corrado 20 — Dorotka ing. Gjorgje 20 — - Smoljanović Ante p. Jakova 0:20 - Dajak Ivan p. Ivana 0:24 — Bartulović Kata ž. Petrova 1 — Antonio 10 — Baumgartner Anton 10 — Milani Go-Bartulović Ivan p. Mate 0:20 — Raulj Luce ž. Matina nippo 8 — Rama Admeto 10 — Quero Antonio 5 — 0:10 — Bartulović Mate p. Ivana 0:20 — Borovac Benković Miro 5 — Radicich Mario 5 — Sassi Um-Mijo p. Petra 0:30 — Duvnjak Šimun p. Ivana 0:30 | berto 5 — Matulović Jerolim 5 — Soklics Lukas 5 Smoljanović Petar p. Stipe 0:30 Franić Marko p. Frane 0:50 - Bartulović Matija ž. Ivana 1:20 -Bartulović Kleme p. Nikole 0:50 — Bartulović Stipan nardo 5 — Marki Rodolfo 2 — Ivić Stipe 2 — Tri-Bartulović Kleme p. Nikole 0:50 — Bartulović Stipan nardo 5 — Marki Rodolfo 2 — Ivić Stipe 2 — Tri-p. Andrije 0:50 — Bartulović Jozo Jerkin 1 — Stri-polio Angelo 3 — Lučić Martin 2 — Vukušić Mate 1 dana 1:40 — Jop Giusto 1 — Rossi Antonio 2 — Knežević Eduard 1 — Di Paolo Oreste 1

- Vukić Jozo p Jakova 0:40 - Strizić Jozo p. Ni-

Sakupljeno u Kostanjam (Poljica) kr. 70:-, Mate 1 — Madunić Matija ud. p. Ante 0:30 — Peri- dopriniješe: Marušić don Jure, župnik kr. 25 — Radovčić Jakov 10 — Kralj Gilberto 5 — Vulić Petar Jure 0:20 — Smoljanović Božo p. Martina 0:20 — Smoljanović Jozo p. Martina 0:30 — Smoljanović Marko p. Ivana 2 — Plasina mate tvana Bože p. Joze 0:18 — Smoljanović Mate p. Ante 0:20 — Begić Pavo 1 — Ledina Marin 1 — Amulić— Lovrić Mijo 1 — Vladanović Jure 1 — Matijević Lovrić Mijo 1 — Wana 0:60 — Smoljanović Marko p. Mate p. Mije 1 — Matijević Jure 1 — Tičinović Jure 1 — Dujmović Ivan 1 — Tičinović Jerko 1 — Tičinović Tadija 1 — Ledina Stipe 1 — Sarolić Marko 1 — Sarolić Ivan 1 Mandalinić Mate 1.

Dagli impiegati ed operai della "Sufid" stabilimente da: Bartoli ing. Gioachino cor. 30 - Maran-Gigli Antonio 15 - Franchini Tiziano 10 - Bauci Antonio 10 — Baumgartner Anton 10 — Milani Go-— Giorgi Giuseppe 2:50 — Zerial Ettore 2 — Rampini Carlo 2 — Rizzi Ernesto 2 — Skrivanić ing. Ber-

galj Ante 1 — Genuini Bruno 1 — Popović Stevo 5 Ožegović Jovo 1 - Silvestri Leone 1 - Gentili Getulio 1 — Počina Ivan 1 — Gjonlija Nikola 1 Lombardi Alfredo 2 — Tamburini Quirino 1 — Brkić Smail 1 — Vlak Petar 1 — Maslov Mate 1 — Zukić Stipe 1 — Šimić Jozo 1 — Franconi Cairolo 4:80 -Dunkić Josip 3 — Gargan Silvio 2:68 — Cesa Antonio 2:48 Gospodnetić Ivan 1 — Carminatti Petar p. Pavla 2 — Di Michele Cesidio 3 — Marinetti Biaggio 3 — Sebastiani Emilio 2 - Fandauzzi Fortunato 2 - Mihaljević Stipe 1 — Krcatović Jure 1 — Merčep Jure 1 — Koštan Ive 1 — Vukušić Tade 1 — Klarić Ante 1 — Redevenja Ivan 1 — Rubić Mate 1 — Bilić Mate 1 — Petrić Jozo 1 — Ćurić Jure 1 — Di Paolo Salvatore 1 — Di Paolo Donato 2 — Samanović Jozo 1 — Bilić Jure 1 — Torculin Angelo 1 — Bilić Nikola 1 — Ljubicić Mate t — Čulo Pere 1 - Jukić Martin 1 Meréep Stipe 1 - Rubić Mate 1 - Madunić Petar 1 — Krčić Stipe 1:50 — Ković Marko 1 Brničević Vice 1 — Merćep Vice Markov 1 — Brničević Mate 1 — Brajčić Marin 1 — Žuljević Luka 1 — Beović Marko 1 — Lekić Nikola 1 — Knežević Marko 1 — Maslov Marko 1 — Di Luca Giuseppe 2 - Alessandrini Domenico 2 -- Basile Pietro 2 -Gojsalić Joso 2 - Martić Ivan 1 - Jelić Petar 1 -

Maslov Mate 2 - Vilibić Vice 2 - Čurić Marko 1 — Čunić Stipe 1 — Vukušić Božo p. Marka 1 — nović Ante Augustinov 10 — Sinovčić Ivan p. Mate Medić Anton 2 — Meć Ciro 2 — Goluban Mate 1 — 6 — Mihanović Simun 5 — Sinovčić Spiro 5 — Si-Lattanzi Umberto 1 — Ceccarelli Agostino 1 — Ur-novčić Ivan p. Mate 5 — Sinovčić Ante Ivanov 5 bani Primo 2 — Beović Mate 1 — Valacchi Primo Aljinović Pave, glavar 10 — Amižić Sipe 5 — Alji-3:20 — Tomei Egizio 2:40 — Bumber Jozo 1:60 —

— Lobasso Vincenzo 1 — Gemini Aldo 1 — Cabas Giuseppe 1 - Čizmić Marin 1 - Pejković Stipe 1 Sodan Stipe 1 — Okasić Filip 1 — Čović Mate 1.

Sakupljeno od mjesnog odbora u Splitu kr. 1476:26; dopriniješe: Speraz Josip kr. 20 — Presvj. Biskup Gjivoje 500 — Burica, kanonik 50 — Kornfeld Fritz 10 - Kornfeld R. 10 - Karlovac Iva 20 Bolić Marija 4 — Senjanović D. 1 — Bonarci V. Antonietta 1 — Mihaljević ud. Marija 2 — Skarica Fany 5 — Borčić Marija 3 — Fisser ud. Fany 5 — pl. Tartaglia Albina 5 — Mićin ud. Vinka 1 — Granić Orlando Flora 1 — Benzon Dinka 2 — Karlovac Jelka 1 — Hranuelli Anka 2 — Karlovac Blaga 2 -Santid Angjelina 4 - de Zamagna Antonietta 20 Baumgartner Maria 5 — Linardović Angjolina 4 Kroupa Ema 10 - Fasoratti Giuseppina 5 - Matković Elisa 6 — Spreitz Cristina 10 — pl. Cindro Cassandra 3 — Bonačić Angjelka 1 — Slade Silović Ida 5 — Salvi Ant. 2 — Vidović Mate 100 — Riboli Josip, prof. 10 — Kohn Maks i supruga 50 — Viličić Rudolf 5 — Pausin Jerolim 5 — Paladino Josip 5 Vigurić Ivan 3 — Andreis Arturo, luć. čin. 5 — Maroević Vinko, luč. čin. 5 - Ljubica, Zorka, Danica, Marija i Zvonimir Bužancie od Mile 5 - Kirighin Stipe 40 - Ganzi don Bartul, župnik, Zrnovnica 20 — Brat. Sv. Sakramenta 20 Pučka Blagajna 30 — Brut. Sv. Ante 20 — Sinovčić Stipe 10 — Aljinović Ante Augustinov 10 - Sinovčić Ivan p. Mate novié Marin p. Tome 4 - Barbarić Iv n Pavin 5 Vladušić Mare Pavin 4. (Slijedi Split).

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni Josipa Ferrari u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia Giuseppe Ferrari in Zara

ELISIR STOMACALE CORROBORAN 00 ELISIR STOMACALE CORROBORAN

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA

Ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE.

Anonima con Sede in Firenze. — Capitale versato Lire 1.200.000.

Assortimento il più completo di

MACCHINE OLEARIE

premiate con due gran prix, due diplomi di I.o grado e sette medaglie d'oro.

Assume forniture a condizioni favorevolissime.

Rappresentante la Ditta: FRATELLI MANDEL & NIPOTE - ZARA.

FRATELLI MANDEL & NIPOTE BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di peg m. 41/9 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 41, o 40/0 della Banca Commerciale di Budapest. -Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 40/0. - Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5 % . — Obbligazioni ferroviarie della Bosnin-Erzegovina 4 1/2 0/0 erc

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor 20 Credito fondiario Austr. 30/0. Vinc princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust 1858. Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vinc. princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti turchi 1870 da f.chi 400. Vnc. princi. f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo * roci rosse Austriache, Italiane e Ungherest. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate

mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc. ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4º/o. RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze

d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e ili richieste dei propri clienti, senza alcuna sp sa ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro

condizioni generalmente stabilite. ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti, Furto con iscasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle

Izvadak iz Zakona od 12 aprila 1907, o prometu vinom, vinskim moštom i mastom.

Nabavlja se kod tiskarne J. Ferrari u Zadru

L'I. R. Priv.

STABILIMENTO AUSTRIACO DI CREDITO

PER COMMERCIO ED INDUSTRIA (fondato nell'anno 1855).

=== Capitale e Riserve Corone 243,000.000

Filiale in Trieste, Piazza Nuova N.ro 2

_____ (EDIFIZIO PROPRIO) _____

assume nelle sue

CELLE CORAZZATE IN ACCIAIO

(costruite dalla ditta mondiale Arnheim di Berlino) e garantite contro il fuoco e l'iscasso la custodia ed amministrazione di valori nonchè la sola custodia di plichi chiusi e dà in locazione nelle dette celle corazzate

CASSETTE DI SICUREZZA (SAFES)

di dimensioni diverse, nelle quali possono venir riposti — sotto chiusura reciproca della Banca e del cliente - carte di valore, documenti, gioielli ecc., ecc.

La FILIALE dello STABILIMENTO DI CREDITO assume Depositi a risparmio verso libretti di versamento

sui quali abbuona, sino a nuovo avviso, l'interesse del

= (tenendo a carico dell' Istituto l'imposta rendita) e si occupa, oltre a tutte le altre operazioni di banca, anche dell'assicurazione di titoli

contro le perdite derivanti dalle estrazioni con la minima vincita,

God

pretplate,

svijetli vojvod Vojvod

njihove članak, prvom potpun bilo dj zločins državu trebljer E lišene pošteno

ski jar

pogreb njega. naša ra ima se svakim bojnu vine i stara di obiljen da svo prava najvišil O

višta š slavosp nije su odlučni pogleda Habsbu preljubl ići će

gjajima lama n gjenja

novoj : dina od da su u

Cetvorn govaram nom ote na to, d Ne i da. danput

za rat? može jo stalom slom Ru biljnim sporazur

imali It se proti kanskim Turskoj, će nikad država, Bugarske

su stvor Venizelo vladu. V